

Dorota Simonides

Mądrość ludowa

Dziedzictwo kulturowe
Śląska Opolskiego

Polskie Towarzystwo Ludoznawcze
Wrocław 2007

SPIS TREŚCI

WSTĘP	7
I. Z BADAŃ NAD GÓRNOŚLĄSKIM DZIEDZICTWEM KULTUROWYM	11
1. Początki badań	11
2. Współpraca badawcza niemiecko-polska na przełomie XIX i XX wieku	21
3. Badania po 1945 roku	27
II. KORZENIE ŚLĄSKIEJ KULTURY LUDOWEJ	33
1. Średniowieczne wierzenia i zwyczaje	33
2. Obrazki z życia ludu śląskiego – od XVI do XVIII wieku	49
3. Muzykanci i tańce ludowe	59
III. ŻYCIE WPISANE W CYKL CZTERECH PÓR ROKU	67
1. Zwyczaje i obrzędy zimowe	68
2. Zwyczaje i obrzędy wiosenne	88
3. Zwyczaje i obrzędy letnie oraz jesienne	100
IV. WSPÓLNOTA RADOŚCI	109
1. Rodzi się człowiek	110
2. Wesele	134
3. Życie dojrzałe	148
V. JESIEŃ ŻYCIA I JEGO KRES	153
1. Dziadkowie na wycugu	153
2. Nadchodzi kres życia	154
3. Sztuka umierania	159
4. Pochówek	164
5. Kontakt ze zmarłymi	173
VI. LECZNICTWO LUDOWE	177
1. Leczenie w średniowieczu	178
2. Rytuały lecznicze	183
3. Uzdrowiciele wszelkich chorób	189
VII. PRZYRODA W WIERZENIACH LUDOWYCH	203
1. Wszechświat jako <i>sacrum</i>	203
2. Słońce, księżyc i gwiazdy	208
3. Ziemia, wiatr i burza	215
4. Woda i ogień	217
5. Drzewa i zioła	222
6. Zwierzęta	226
VIII. CZŁOWIEK POKONUJE DEMONY	231
1. Demony	235
2. Półdemony	246
3. Strachy	255
ZAKOŃCZENIE	259
PRZYPISY	261
BIBLIOGRAFIA (WYBÓR)	297
ZUSAMMENFASSUNG	309
WYKAZ ŹRÓDEŁ I AUTORÓW ILUSTRACJI	311